

Asia: VN/2215/2025

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne vaikutusten arvioinnista?

Varkauden kaupunki tukee kuntaliiton eriävää mielipidettä hankintatietovaranto lakiehdotuksesta. Laki perustaa kunnille uuden tehtävän, jonka vastuusta aiheutuu merkittäviä kustannuksia tietojärjestelmien rajapintojen käyttöönotosta sekä ylläpitämisestä. Nämä uudet kustannukset tulee korvata kunnille täysmääräisinä.

Hallituksen esityksen tavoitteena on perustaa kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto ja mahdollistaa julkisyhteisöjen hankinta- ja ostolaskutietojen avoin ja keskitetty julkaiseminen. Esityksen tavoitteena on mm. saavuttaa kustannussäästöjä. On kuitenkin riski, että säästöjen toteutuminen laskudatan julkaisun myötä on vähäinen tai jää kokonaan toteutumatta. Tietojärjestelmien välisten rajapintojen käyttöönotosta ja ylläpidosta kuitenkin vääjäämättä aiheutuu kustannuksia.

Koko kuntaorganisaation laskuaineiston julkaisu massamuodossa altistaa kuntaorganisaation kyberrikollisten väärinkäytöksille. Nykyisten tekoälysovellusten avulla saadaan laskuaineistosta helposti analysoitua kuukausittain toistuvat säännönmukaiset laskut ja niiden toimittajat. Tätä tietoa voidaan käyttää väärennetyjen laskujen muodostamiseen, joita on vaikeaa erottaa aidosta laskuista. Rikollinen toiminta helpottuu, nopeutuu ja sitä voidaan tehdä massana laajalle organisaatiojoukolle. Riskinä on, että näitä entistä aidomman näköisiä väärennetyjä laskuja hyväksytään maksuun. Lakiuudistuksen myötä on aihetta toteuttaa vakavaa muutosvaikutusten arviointia tietoturvan toteutumisen suhteen, ettei laista itse asiassa aiheudu enemmän kustannuksia sen saavutettavissa oleviin hyötyihin nähden.

2. Huomionne ehdotetusta hankintatietovarantolaista ja sen perusteluista?

-

3. Huomionne ehdotetuista muutoksista julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin sekä edellä mainittujen lakien perusteluista?

-

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista Valtiokonttorista annettuun lakiin ja niiden perusteluista?

-

5. Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta?

-

Maaranen Mika
Varkauden kaupunki